خبر

نوسان شدید در بازار رمزارزها

• **ایسنا:** به گفته یک فعال حوزه رمزارز و بلاک‌چین، اگرچه روند کلی بیت‌کوین همواره صعودی بوده است، اما بازار رمزارزها نوسانات بسیاری دارد و افرادی که می‌خواهند در این حوزه سرمایه‌گذاری کنند، باید پولی را وارد این بازار کنند که تحمل ازدست‌دادنش را دارند. یاشار راشدی با بیان اینکه ورود به هر بازار مالی دانش و مطالعه می‌خواهد و همراه با ریسک است، اظهار کرد: اگر افراد به بورس ایران هم بدون دانش وارد شوند، ممکن است دارایی خود را از دست بدهند اما در بازار رمزارزها نوسانات بسیار شدیدتر از بازارهای دیگر است؛ با سرعت زیادی رشد می‌کنند و با سرعت زیادی هم ممکن است ارزش خود را از دست بدهند. او ادامه داد: یک سال پیش قیمت بیت‌کوین بین هفت هزار تا ۱۰ هزار دلار نوسان داشته و الان روی ۳۵ هزار دلار است. اگرچه بیت‌کوین نسبت به یک سال گذشته رشد بسیار خوبی داشته اما در یک ماه گذشته نسبت به قله و بیشترین قیمت تاریخی‌اش، ریزش کرده است. با وجود این، روند کلی بیت‌کوین همواره صعودی بوده است، به این صورت که حتی اگر افراد در بیشترین قیمت اقدام به خرید کردند، بعد از چند سال و در درازمدت، قیمت نسبت به قله قبلی چند برابر شده است. این فعال حوزه رمزارز و بلاک‌چین با بیان اینکه بازار رمزارزها در کوتاه‌مدت ممکن است ریزش داشته باشد و افرادی که در قله خرید کرده‌اند، متضرر شوند، افزود: افرادی که می‌خواهند در این زمینه سرمایه‌گذاری کنند باید به چند نکته توجه کنند؛ اول اینکه قبل از اینکه وارد این حوزه شوند، ابعاد مختلف آن را کاملا مطالعه کنند، از جمله ابعاد فنی، بحث‌های امنیتی و روش‌های نگهداری رمزارزها. همچنین درباره بازار رمزارزها و بحث‌های مالی مطالعه کنند، ریزش‌ها و صعودهای قبلی را بررسی کنند و در این زمینه دانش خود را بالا ببرند. راشدی همچنین خاطرنشان کرد: نکته دوم اینکه بازار رمزارزها ریسک زیادی دارد. اگر افراد می‌خواهند در این حوزه سرمایه‌گذاری کنند، نباید سرمایه‌ای باشد که اگر از دست برود، باعث اختلال در زندگی روزمره‌شان شود؛ باید پولی را وارد این بازار کنند که تحمل ازدست‌دادنش را دارند. اگرچه ممکن است این سرمایه صفر نشود اما بازار نوسانات زیادی دارد و ریسک ازدست‌دادن پولشان وجود دارد.

ارزآوری ۸۹۶ میلیون دلاری صادرات بخش کشاورزی و غذا

• **مهر:** معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرد: صادرات بخش کشاورزی و غذای کشور در دو ماهه اول سال جاری، ۸۹۶ میلیون دلار برای کشور ارزآوری داشته است. به نقل از وزارت جهاد کشاورزی، احمدعلی کیخا، معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی، در گزارشی وضعیت تجارت بخش کشاورزی و غذای کشور در دوماهه ابتدایی سال ۱۴۰۰ را تشریح کرد. به گفته این مقام مسئول، تا پایان اردیبهشت‌ماه سال جاری، یک‌میلیاردو ۹۷۴ میلیون تن محصولات کشاورزی به ارزش ۸۹۶ میلیون دلار از کشور صادر شده که این میزان صادرات در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، ۲۰ درصد از نظر وزنی و دو درصد از لحاظ ارزشی افزایش یافته است. کیخا ادامه داد: در این مدت، چهارمیلیاردو ۳۳ میلیون تن محصولات کشاورزی به ارزش دومیلیاردو ۲۰۲ میلیون دلار وارد شده که این میزان واردات در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از لحاظ وزنی ۲۲ درصد و از نظر ارزشی ۱۸ درصد کاهش داشته است. وی با اشاره به اینکه هندوانه، گوجه‌فرنگی تازه یا سردکرده، سیب‌زمینی تازه یا سردکرده، سیب تازه و خربزه و مانند آن پنج قلم عمده صادراتی از نظر وزنی در دوماهه ابتدایی سال جاری بوده است، افزود: در مدت یادشده، هندوانه با ۱۲۶ میلیون دلار، پسته با ۱۲۲ میلیون دلار، گوجه‌فرنگی با ۱۰۲ میلیون دلار، سیب تازه با ۵۶ میلیون دلار و خرما با ۴۲ میلیون دلار پنج قلم عمده صادراتی از نظر ارزشی بوده‌اند. کیخا ادامه داد: پنج قلم عمده وارداتی از نظر وزنی در دوماهه ابتدایی امسال ذرت دامی، گندم، جو به استثنای بذر، کنجاله سویا و شکر تصفیه‌نشده بوده و در این مدت، ذرت دامی با ۳۳۴ میلیون دلار، روغن دانه آفتابگردان با ۲۶۵ میلیون دلار، کنجاله سویا با ۲۳۰ میلیون دلار، گندم با ۱۹۵ میلیون دلار و دانه سویا با ۱۷۵ میلیون دلار پنج قلم عمده وارداتی از نظر ارزشی بوده‌اند.

نامزد پیروز انتخابات ریاست‌جمهوری با اقتصاد ایران چه خواهد کرد؟

واکنش بازار به «رئیس» تازه

شرق: بالاخره نتیجه ماراتن انتخابات ریاست‌جمهوری در ایران مشخص شد و «سیدابراهیم رئیسی» قبای رئیس‌جمهوری را بر تن خواهد کرد. نامزد پیروز انتخابات در یک ماه گذشته و در روزهای تبلیغات این انتخابات، برنامه‌های اقتصادی مختلفی را مطرح کرد که حالا باید منتظر میزان عملی‌کردن این شعارها و تأثیرشان بر زندگی و معیشت ایرانیان باشیم. اما این شعارها و برنامه‌ها چیست و چه تأثیری بر آینده اقتصاد ایران خواهد گذاشت؟ در نخستین روز اعلام نتایج، شاخص‌های اقتصادی چه تغییر و تحولی داشت؟

رئیسی درباره بورس چه گفت و چه خواهد کرد؟

اقتصاد ایران با گره‌های پیچ‌درپیچش اکنون در دستان ابراهیم رئیسی است. قاضی‌القضات سابق دیدارهای انتخاباتی خود را خلاف عرف معمول که با دیدارهای مردمی آغاز می‌شود، با فعالان بخش خصوصی آغاز کرد و اقتصاد را در صف اول کار خود قرار داد. همچنین در آخرین دیدارهای خود به تالار بورس رفت تا تأکید خود بر مسائل اقتصادی را چشمگیرتر کند. هنوز ترکیب اصلی تیم اقتصادی آقای رئیسی مشخص نیست، اما ایشان قولی که داده این است که تیمی یکدست و هم‌جهت انتخاب خواهد کرد تا کارآمدی تیم اقتصادی دولت را بالا ببرد؛ ولی جهت آن قاعدتا در روزهای آینده مشخص خواهد شد. اما در اولین دیدار رئیسی با صاحبان سرمایه چه گذشت و از آن دیدار چه جمع‌بندی‌ای می‌توان داشت؟ در نشستی که اتاق بازرگانی ایران میزبانی آن را عهده‌دار بود و نمایندگان دو اتاق تعاون و اصناف نیز حضور داشتند، رئیسی شنونده دغدغه‌های صاحبان کسب‌وکار بود و به سؤال‌های آنان پاسخ داد. سؤال‌هایی درباره چگونگی برخورد با مجوزهای دست‌وپاگیر محیط کسب‌وکار، چگونگی مدیریت بازار ارز، چگونگی تعامل با دنیا و سرنوشت FATF مهم‌ترین پرسش صاحبان کسب‌وکار از سیدابراهیم رئیسی بود. البته حاضران به مسائلی ازجمله ضرورت کاهش تورم مقررات، ممانعت از بخش‌نامه‌های خلق‌الساعه، ضرورت هماهنگی بین تیم اقتصادی دولت، معضل تورم دورقمی کشور، کاهش سرمایه‌گذاری در کشور، کاهش رفاه خانوار ایرانی، تأکید بر تولید، اهلیت حرفه‌ای تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران کشور، کاهش دخالت دولت در اقتصاد و کوچک‌کردن سهم دولت در اقتصاد نیز پرداختند. پاسخ رئیسی در وهله اول این بود: «بازار را نمی‌شود دستوری اداره کرد» و درباره اصل ۴۴ عنوان کرد: «این موضوع به‌عنوان یک سیاست باید در کشور اجرا شود. اقتصاد باید به بخش خصوصی واگذار شود... تمام آنچه بخش‌خصوصی را کند می‌کند، باید از بین برود». صحبت‌هایی که احتمالا باعث دلگرمی فعالان بخش خصوصی شد؛ چراکه ایشان همچنین وعده داد که در صورت انتخاب، خود و مسئولان مربوطه حتما سالانه دو تا سه مرتبه با اتاق‌های اصناف و تعاون و بازرگانی جلساتی خواهند گذاشت و این ارتباط مستمر خواهد بود.

اما پیش‌بینی کارشناسان و بازار از روی‌کارآمدن آقای رئیسی درباره شاخص‌های اساسی چیست؟ در باب مسکن خوش‌بینی وجود دارد؛ مثلا رئیس اتحادیه مشاوران املاک در مصاحبه با ایسنا با بیان اینکه آیت‌الله رئیسی رشد تولید و رونق بازار مسکن را در اولویت برنامه‌های خود قرار داده است، گفت: «افزایش عرضه منجر به ثبات قیمت مسکن می‌شود و انتظار داریم در نیمه دوم سال جاری آثار برنامه‌های منتخب مردم به شکل ثبات و حتی کاهش قیمت مسکن بروز پیدا کند». آقای خسروی در ادامه گفت: «به‌دلیل آنکه نگرش آقای رئیسی به ساخت‌وساز است، بسیار خوش‌بین هستیم که با افزایش عرضه، قیمت‌ها در بازار مسکن کنترل شود. پیش‌بینی بنده این است که در آینده متغیرهایی که منجر به کاهش قیمت مسکن می‌شود، بر متغیرهای افزایشی غلبه می‌کند. به این ترتیب انتظار داریم قیمت‌ها به ثبات برسد. همچنین از رکود فعلی خارج خواهیم شد».

در برنامه رسمی آقای رئیسی برای مسکن نیز که با جزئیات فراهم شده است، می‌خوانیم: در خرداد ۱۴۰۱ زمان‌بندی خانه‌دارشدن نیمی از متقاضیان واجد شرایط اعلام خواهد شد. کاهش حاشیه‌نشینی، احیای بافت‌های فرسوده و نوسازی مسکن روستایی در اولویت خواهد بود. همچنین تا سال ۱۴۰۴، چهار میلیون واحد مسکونی جدید ساخته خواهد شد و تا سال ۱۴۰۴ تقاضای سوداگرانه در بازار مسکن به نصف کاهش پیدا خواهد کرد؛ یعنی از حدود ۷۰ درصد به ۳۵ درصد.

فخرالدین زاوه، عضو هیئت‌علمی مرکز تحقیقات راه و شهرسازی نیز پیش از انتخابات در مصاحبه‌ای با اشاره به اثرگذاری انتخابات بر وضعیت فعلی بازار مسکن گفت: «به نظر می‌رسد این روزها انتخابات برای بازار مسکن مهم‌ترین عامل اثرگذار نباشد؛ چراکه رفتار این روزهای بازار مسکن، بیش از هر چیز بر اساس خصلت دارایی‌بودن آن قابل توضیح است. در سطوح فعلی قیمت، متقاضی مصرفی در عمل قدرت خرید ندارد و تقریبا عمده آنچه در بازار معامله می‌شود، تقاضای سوداگری است؛ یعنی چه فروشنده و چه خریدار به خاطر تقاضای سفته‌بازی و سوداگری وارد بازار می‌شوند و در نتیجه می‌بینیم که رفتار بازار مسکن به رفتار بازاری مثل ارز شبیه شده است». او در ادامه نیز پیش‌بینی خود را ارائه کرد و درباره پیش‌بینی بازار مسکن بعد از انتخابات و احتمال کاهشی‌شدن روند قیمت‌ها و حرکت پلکانی به سمت پایین گفت: «باید دید ریسک‌های غیراقتصادی چه سرانجامی پیدا می‌کند. اگر فشار ریسک‌ها به حد معقول کاهش پیدا کند، می‌توان انتظار داشت فشاری که قیمت دارایی‌ها را بالا برده بوده، برداشته شود و قیمت مسکن به سمت تعدیل‌شدن حرکت کند. باید توجه داشت که به‌طور سنتی و در اکثر اقتصادهای دنیا، قیمت مسکن به‌سختی پایین می‌آید».

آقای رئیسی در دوران تبلیغات نشان داد که به یک معضل اساسی دیگر بازار هم بی‌توجه نیست. ایشان درباره وضعیت خودرو گفت: «مسئله خودرو از دغدغه‌های مهم مردم است که البته قابل حل است».

او ادامه داد: «الان یک میلیون خودرو در کشور تولید می‌شود اما با زیرساخت‌های موجود می‌توانیم در گام اول این میزان را به یک‌میلیون‌و ۶۰۰ دستگاه و در گام دوم به دو میلیون خودرو افزایش دهیم». او همچنین به دغدغه جوانان اشاره کرد. جوانان عزیزی «که بحق و به‌درستی می‌پرسند چرا در صنایع دفاعی می‌توانیم موشک بسازیم اما نمی‌توانیم خودروی باکیفیت تولید کنیم؟ علت آن است که فناوری موجود در صنایع دفاعی و نظامی در صنعت خودروسازی سرریز نمی‌شود» و سخن معضل جدی را به میان آورد: «الان کارخانه‌های خودروسازی می‌گویند ضرر می‌دهیم و این بسیار عجیب است که هم خودروساز ناراضی و هم مشتری دغدغه‌مند است».

واکنش بازار خودرو به رئیس‌جمهورشدن آقای رئیسی هنوز مشخص نیست. طبق روال همیشگی قبل از انتخابات بازار خودرو روزهای بی‌رونقی را از لحاظ خرید و فروش سپری کرد. معمولا هفته‌های قبل از انتخابات، دوران انتظار بازارها به‌ویژه بازار خودرو است. امسال نیز شاهد چنین جوی بودیم؛ به‌نحوی‌که بسیاری از شهروندان از خرید و فروش خودرو منصرف شده و آن را به بعد از برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری موکول کردند. اما امسال در عین رکود و توقف معامله در روزهای منتهی به انتخابات، شاهد افزایش قیمت نیز بودیم. تا امروز هنوز نمی‌توان درباره واکنش بازار خودرو به ورود رئیس‌جمهور جدید به کاخ ریاست‌جمهوری نظر قطعی داد. با وجود این، وعده آقای رئیسی برای افزایش تیراژ خودرو و همچنین تأکید ایشان بر اینکه قیمت خودرو عادلانه نیست، این انتظار را در مردم به وجود آورده است که در سال‌های پیش‌رو قیمت خودرو عادلانه شود و به سمت کاهش برود.

دیدار آقای رئیسی از بورس بی‌جواب نماند و بورس امروز به ریاست‌جمهوری او لبخند زد. شاخص‌های بازار بورس و تهران افزایش و قیمت ارز در بازار آزاد کاهش یافت.

در بورس تهران شاخص کلی بازار با بیش از ۱۴هزارو ۳۱۰ واحد افزایش به یک‌میلیون‌و۱۶۱هزارو ۹۸۵ واحد رسید.

دلار آمریکا هم ظاهرا با آقای رئیسی سر ناسازگاری ندارد؛ چراکه هم‌زمان نرخ فروش دلار آمریکا نیز در بازار آزاد تهران با افت ۵۳۰ تومانی به استقبال رئیس‌جمهور جدید رفت. دلار حتی یک کانال پایین‌تر آمد و به نرخ ۲۳هزارو ۸۰۰ تومان رسید. این از روز اول بازار در واکنش به رئیس‌جمهورشدن ابراهیم رئیسی؛ اما بازار موجود حساسی است و به قول خود آقای رئیسی دستور سرش نمی‌شود. روزهای آینده را منتظریم.

ورود شرکت‌های بازرگانی نفتی به قانون بودجه

وسوسه نفت «غیرملی»

ابوالفضل گرمابی: آیا شوک تحریم‌ها قرار است معضل «نفت ملی» را به‌عنوان درد بزرگ نئولیبرالیسم ایرانی درمان کند؟ تئوریسین‌های مشتاق خصوصی‌سازی صنعت نفت همچون غنی‌نژاد با بیان اینکه: «حتی دولتی‌های ما هم این واقعیت را پذیرفته‌اند و درصدد هستند تا آنجا که می‌توانند صنعت نفت را خصوصی کنند»، پیش از این به استقبال علاج این درد رفته‌اند؛ اما نظرات آنها در کنار این اظهارنظر نهاد نظامی معنای حقیقی خود را می‌یابد که اعتراف می‌کند: «اساسا بخش خصوصی (در صنعت نفت) هیچ‌گاه نمی‌تواند خود را به قرارگاه خاتم برساند». ناچیزبودن ابعاد مالی و نفوذ حداقلی بورژوازی مستقل ایرانی آن‌قدر عیان است که کسی حتی گمان نمی‌کند واقعا بخش خصوصی مستقلی قرار است طرف واگذاری‌های کلان صنایع و پروژه‌های نفت و گاز قرار گیرد. بااین‌حال فشارهای سیاسی در سایه‌های حمایت تئوریک طرفداران خصوصی‌سازی و سردرگمی بودجه‌نویسان دولتی موج واگذاری‌هایی را در صنعت نفت رقم زده است که در گام نهایی با تبصره ۱ قانون بودجه ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ تکمیل می‌شود؛ تبصره‌ای که زنجیره تولید و فروش نفت «غیرملی» را با اعطای مجوز به شرکت‌های بازرگانی برای معاملات نفتی کامل می‌کند. اگرچه خصوصی‌سازی در همه صنایع بر منطق کاذبی مبتنی است و نتایج مخربی در زندگی مردم و به‌ویژه کارگران آنها داشته، ولی بررسی اقتصاد سیاسی حوزه «نفت»، پرده از تضادهایی برمی‌دارد که مفسران فرماسیون سرمایه‌داری به آنها گرفتارند و ناگزیر به تحریف تحولات اقتصاد ایران متوسل می‌شوند و به ارائه تحلیل‌های غلط می‌پردازند.

منطق کاذب واگذاری صنعت نفت

چارچوب اقتصادی فعالیت‌های مبتنی بر منابع طبیعی همچون نفت و کشاورزی تفاوتی اساسی با فعالیت‌های صنایع دیگر دارد که مدافعان خصوصی‌سازی به‌عمد آن را نادیده می‌گیرند. قیمت محصولات در صنعت رقابتی سرمایه‌داری تابع شرایط متوسط بنگاه‌های تولیدی است. به این معنا که چنانچه بنگاهی با بهره‌مندی از تکنولوژی بالاتر بتواند محصولاتی با قیمت پایین‌تر تولید کند، نسبت به سایر بنگاه‌ها سود فوق‌العاده‌ای می‌برد؛ اما در بلندمدت بنگاه‌های دیگر یا به تکنولوژی مشابه دست می‌یابند یا از چرخه رقابت کنار می‌روند؛ بنابراین سود فوق‌العاده اولیه بنگاه پیشرو به‌تدریج از بین می‌رود، مگر اینکه تکنولوژی جدیدی اجازه خلق ارزش بالاتر را بدهد. بااین‌حال سودهایی از این نوع که ناشی از تفاوت‌های تکنولوژیک هستند، به‌دلیل هم‌گرایی فناوری صنایع در مقیاس جهانی حکم نوسان‌های مقطعی در اطراف یک خط روند را دارند؛ اما برخلاف صنایع مزبور، در فعالیت‌های مبتنی بر منابع طبیعی مانند کشاورزی، معادن و به‌خصوص نفت، قیمت محصول به‌طور مستقیم به کیفیت زمین و معدن و محل قرارگرفتن آن (زمین، معدن یا چاه نفتی) نسبت به بازار فروش بستگی دارد و این موضوع خارج از اراده صنعتگران است؛ بنابراین به‌منظور ادامه حیات همه مراکز اقتصادی فعال پاسخ‌گوی نیاز بازار، قیمت متوسط محصولاتی از این دست به هزینه تولید بدترین و پرهزینه‌ترین منبع در حال بهره‌برداری گره خورده است و بقیه منابع بسته به کیفیت و هزینه استخراج آنها از سود فوق‌العاده پایداری علاوه بر سود متوسط بهره‌مند می‌شوند که در ادبیات اقتصادی به «بهره تفاضلی» معروف است. همان‌طورکه مارکس در جلد سوم سرمایه تشریح می‌کند، این بهره یا رانت تفاضلی (differential rent) نتیجه بارآوری متفاوت کار یکسان در شرایط محیطی متفاوت و همان سود فوق‌العاده‌ای است که در مناسبات سرمایه‌داری شکل می‌گیرد. نیروی کار مولد در شرایط نابرابر طبیعی، بارآوری نابرابر تولید می‌کند؛ بنابراین چنانچه در یک مقطع زمانی -مثلا سال ۲۰۱۶- در شرایطی که قیمت تمام‌شده نفت خام ایران با احتساب هزینه تولید، هزینه سرمایه و هزینه انتقال، نزدیک به ۹ دلار برای هر بشکه و قیمت تمام‌شده میادین نفتی انگلیس در دریای شمال حدود ۵۰ دلار باشد، قیمت تقریبی نفت توسط همین ۵۰ دلار تعیین شده و اختلاف ۴۰دلاری در هر بشکه نصیب ایران می‌شود. این اختلاف قیمت حاصل یک ویژگی طبیعی است و به‌هیچ‌عنوان ارتباطی به بهره‌وری صنعت نفت ایران یا انگلیس ندارد که اگر داشت محتملا باید نفت انگلیس ارزان‌تر استخراج می‌شد. این رانت منابع موجود در فرماسیون کنونی سرمایه‌داری، موضوعی اساسی است که تئوریسن‌های خصوصی‌سازی به‌عمد نادیده می‌گیرند و می‌خواهند با صنایع این‌چنینی نیز با همان منطق کاذبی رفتار کنند که با سایر بنگاه‌ها رفتار می‌کنند. گویی می‌توان این منابع را اجاره داد یا به بهایی مشخص فروخت تا پس از آن تمام ارزش اضافی تولیدشده سهم خریدارانی شود که تکنولوژی این صنایع را با دستان توانمند خود ارتقا داده‌اند. اصولا پایه اصلی اختلاف نظر تیم مصدق با شرکت نفت ایران انگلیس -اگرچه با نظرگاهی متفاوت- بر سر همین موضوع بود. مسئله بر سر قیمت یا چانه‌زنی بر سر درصدی از سود نفت نیست؛ موضوع این است تا زمانی که فرماسیون کنونی سرمایه‌داری جاری است، رانت منابع نفتی تماما به صاحبان آن منابع -که کل مردم ایران هستند- تعلق دارد. به همین دلیل است که مصوبه قانون ملی‌شدن صنعت نفت تأکید دارد: «تمام عملیات اکتشاف، استخراج و بهره‌برداری در دست دولت قرار گیرد».

تکمیل حلقه واگذاری

زنجیره بهره‌برداری از صنعت نفت با دادن مجوز فروش به شرکت‌های بازرگانی نفتی معرفی‌شده از طرف نیروهای مسلح مطابق مفاد تبصره ۱ قانون بودجه سال ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ کامل می‌شود. این تبصره مجوزی برای ورود شرکت‌های بازرگانی خصوصی در سیکل معاملات نفتی ارائه می‌دهد و می‌توان آن را گام نهایی در پروسه خصوصی‌سازی نفت ملی تلقی کرد. اگرچه بهانه این موضوع تحریم شرکت ملی نفت و شرکت‌های تابعه و محدودیت معاملاتی آنها بوده، اما در این تبصره نه حرفی از تحریم‌ها و موقتی‌بودن به میان آمده و نه ساختار حقوقی قراردادها و عرف معاملات نفتی اجازه یک‌ساله‌بودن چنین مجوزهایی را می‌دهد. اگرچه شواهد و سوابق موضوع هم نشان می‌دهد که این اتفاق فراتر از یک چاره‌اندیشی موقتی برای فروش نفت است. شرکت‌های بازرگانی مزبور در واقع دنباله یک غول نفتی هستند که نئولیبرال‌های ایرانی آرزوی زاده‌شدنش را داشتند و چندین سال پیش با ورود نظامیان به عرصه اکتشاف و استخراج ظاهر شد.

تا پیش از آغاز پروسه واگذاری‌ها، شرکت ملی نفت ایران «عهده‌دار فعالیت‌های صنعت نفت اعم از اکتشاف، حفاری، تولید، پژوهش و توسعه و همچنین صادرات نفت و گاز بود». شرکت ملی نفت با استفاده از شرکت‌های زیرمجموعه‌ای مانند شرکت نیکو (شرکت بازرگانی نفت ایران NICO) به‌عنوان یک نهاد دولتی زیرمجموعه شرکت ملی نفت ایران، وظیفه فروش بخش عمده‌ای از نفت خام ایران را بر عهده داشته است. شرکت‌های اصلی تابعه مانند پتروپارس و پتروایران نیز به‌عنوان زیرمجموعه‌های شرکت نیکو در زمینه توسعه میادین و استخراج نفت و گاز تمرکز داشتند تا شرکت بالادستی نیکو به معاملات نفتی بپردازد. گسست این پروسه با ورود قرارگاه خاتم به حوزه نفت و گاز و طرح توسعه فازهای پارس جنوبی به‌عنوان نقطه آغازی در ورود نظامیان به عرصه صنعت نفت و گاز اتفاق می‌افتد. در واقع حرکتی که در دولت‌های رفسنجانی و خاتمی در اجرای لیبرالیسم اقتصادی و تأسیس شرکت‌های تابعه نظامی برای مشارکت در صنعت نفت ایران آغاز شد، در دوران احمدی‌نژاد و گسترش فعالیت‌های قرارگاه خاتم‌الانبیا در حوزه نفت و گاز اوج گرفت. تکمیل پروژه‌هایی در زمینه توسعه میادین نفت و گاز مانند منطقه نفتی آزادگان، توسعه صنعت پالایشگاهی مانند پالایشگاه ستاره خلیج فارس، گسترش خطوط انتقال نفت و گاز مانند «خط لوله صلح» و تکمیل پروژه‌های ذخیره نفت و گاز مانند توسعه مخازن فاز ۱۲ پارس جنوبی، بستری را فراهم کرد که شرکت‌های وابسته به نظامیان موقعیت مسلطی را در صنعت نفت و گاز کسب کنند.

گردش سرمایه

انقلاب در حالی رخ داد که تضادهای اقتصاد سیاسی ایرانی حل‌ناشده باقی ماند. نه بورژوازی وابسته و نابالغ ایرانی موفق به بسط یک فرماسیون سرمایه‌داری در نظام پهلوی شد و نه طبقه کارگر و دهقان توانست پیشرو تغییرات انقلابی شود و به اهداف خود در بسط یک سیستم پایدار اداره شورایی برسد. شوراها و سندیکاهای کارگری نوپای سال‌های اول انقلاب نیز یک به یک منحل شدند و التهاب‌های اوایل انقلاب و جنگ هشت‌ساله اجازه شکل‌گیری یک شیوه تولیدی دموکراتیک را سلب کرد. بنابراین در شرایطی که نیروهای تولید محدود شده بودند و اجازه تغییر فرماسیون تولید از آنها گرفته می‌شود و هم‌زمان بخش خصوصی نابالغ می‌ماند و جریان سرمایه ایرانی قدرت شکل‌دادن به یک دورپیمایی و انباشت اولیه را ندارد، استفاده از قوه قهریه تنها راه سرپوش‌گذاشتن بر تضادهای به‌جامانده و حفظ ظاهری مناسبات تولیدی گذشته است. مسلما حوزه نفت و گاز نیز از این آشفتگی بی‌نصیب نمانده است. بازی در نقش موتور محرکه گردش سرمایه تنها در این چارچوب قابل توضیح است و نه در تحلیل‌های پادرهوایی مانند «خصوصی‌سازی معکوس یا مصنوعی» و جعل عنوان «خصولتی‌ها». اگرچه باید اذعان کرد اصطلاحاتی مانند سرمایه‌داری غارتگر، کمپرادور یا رفاقتی چندان مناسب توصیف حال و روز اقتصادی نباشد که صرفا باید نقش معدنی برای اقتصاد جهانی را بازی کند که به گفته «جورج فریدمن» قرار است «در صد سال آینده منابعش هدر برود».

شرکت انتقال گاز ایران
منطقه یک

فراخوان مناقصه عمومی / یک مرحله ای / دو نوبته
موضوع : پایش حالت روشن و خاموش لحظه ای سیستم حفاظت کاتدی و بازسازی نقاط آزمایشی خطوط لوله مدفون منطقه و بازسازی نقاط آزمایشی خطوط لوله مدفون منطقه
شماره ۲۰۰۰۰۹۱۸۷۱۰۰۰۰۰۹

شماره مجوز: ۱۴۰۰۱۰
شناسه آگهی ۱۱۴۷۵۳۶
نوبت اول

مدت قرارداد : ۳۶۵ روز شمسی
زمان توزیع اسناد مناقصه : توزیع اسناد مناقصه و کاربرگ استعلام ارزیابی کیفی بین مناقصه گران از تاریخ انتشار آگهی نوبت اول در روزنامه کثیرالانتشار به مدت ۵ روز کاری خواهد بود.
زمان ارائه پیشنهاد : حداکثر تا ساعت ۱۳:۰۰ روز شنبه ۱۴۰۰/۰۴/۱۹
زمان بازگشایی پاکت ها : ساعت ۱۰:۰۰ روز شنبه ۱۴۰۰/۰۵/۰۲
شرایط متقاضیان شرکت در مناقصه : ۱-ارائه گواهینامه تعیین صلاحیت در رشته تأسیسات یا نفت و گاز پایه ۵ از سازمان برنامه و بودجه ۲-ارائه گواهینامه تأیید صلاحیت ایمنی شرکت پیمانکاری از اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی ۳-یک تجربه در بخش پایش روشن، خاموش الزامی است. نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: مبلغ ۱،۱۱۸،۷۵۰،۰۰۰ ریال ضمانت‌نامه بانکی مطابق با آیین نامه تضمین معاملات دولتی به شماره ۱۲۳۴۰۲/ت ۵۰۶۵۹هـ تاریخ ۱۳۹۴/۰۹/۲۲ (واریز وجه نقد به حساب سیبا بانک ملی به شماره حساب ۴۱۰۱۰۹۰۵۷۱۲۱۴۷۳۴ نزد بانک مرکزی و در وجه شرکت انتقال گازایران - منطقه یک انجام گیرد.)
مدت اعتبار پیشنهادها : پیشنهاد مناقصه گران و ضمانت نامه شرکت در فرآیند ارجاع کار به مدت ۳ ماه از آخرین تاریخ بازگشت پاکات معتبر بوده و در صورت درخواست مناقصه گذار تا ۳ ماه دیگر قابل تمدید باشد.
کلیه مراحل برگزاری مناقصه از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.
آدرس: خوزستان - امیدیه - میانکوه - شرکت انتقال گاز ایران- منطقه یک
صندوق پستی : ۳۱۵ کدپستی: ۶۳۷۸۱-۱۱۴۸۴ تلفن امور پیمانها : ۰۶۱-۵۲۶۵۴۵۱۱
روابط عمومی منطقه یک عملیات انتقال گاز

شرکت ملی گاز ایران
شرکت گاز استان فارس

فراخوان مناقصه عمومی شماره K-00-243
خرید لوله فولادی

شناسه آگهی ۱۱۴۸۷۳۶
نوبت اول

از کلیه تولید کنندگان و تامین کنندگان واجد شرایط که دارای استانداردهای مورد تایید مربوط می باشند، به منظور شرکت در این مناقصه دعوت به عمل می آید.
مناقصه گزار: شرکت گاز استان فارس
شماره تلفن واحد مناقصات: ۰۷۱۳۸۱۱۴۰۴۵ - ۰۷۱۳۸۱۱۴۰۳۷
شماره نمابر: ۰۷۱۳۸۲۴۴۸۳۳ **شماره دفتر امور کالا(تاییدیه نمابر):** ۰۷۱-۳۸۱۱۴۰۱۴
موضوع مناقصه: خرید لوله فولادی
نحوه شرکت در مناقصه، مهلت و محل ارسال مدارک:
• شماره فراخوان مناقصه در سامانه ستاد، ۲۰۰۰۰۹۲۵۸۶۰۰۰۰۴۵ می باشد. متقاضیان برای شرکت در مناقصه می بایست:
الف: نامه اعلام آمادگی خود را به این شرکت نمابر نمایند.
ب: برای دریافت اسناد مناقصه، از طریق نشانی اینترنتی https://setadiran.ir (کد فراخوان ۲۰۰۰۰۹۲۵۸۶۰۰۰۰۴۵) به مدت ۷ روز از تاریخ درج آگهی نوبت اول اقدام نموده و اسناد لازم به منظور ارزیابی کیفی، ارزیابی شکلی، پیشنهاد فنی و پیشنهاد مالی را طی مدت ۱۴ روز از آخرین مهلت دریافت اسناد، حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۰/۰۴/۲۰ در سامانه مذکور بارگذاری نموده و در همین بازه نسبت به ارسال ضمانت نامه شرکت در فرآیند ارجاع کار و سایر مدارک لازم به نشانی شیراز، بلوار استقلال، تقاطع باغ حوض، ساختمان مرکزی شرکت گاز استان فارس، دبیرخانه حراست، کد پستی: ۷۱۷۵۹-۵۷۱۱۱ اقدام نمایند. مناقصه گران می بایست تا پایان فرآیند مناقصه، به منظور آگاهی از هر گونه تغییر در اسناد مناقصه، زمان گشایش پاکت ها و ... سامانه فوق را زیر نظر بگیرند.
• ذکر شماره تلفن، شماره نمابر و آدرس یک پست الکترونیک فعال در نامه اعلام آمادگی ضروری است.
تاریخ چاپ نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۳/۳۰ تاریخ چاپ نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱
روابط عمومی شرکت گاز استان فارس